

Niepełnoletni u psychoterapeuty bez zgody rodziców - RPO zgłasza uwagi

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: środa, 23, kwiecień 2025 08:12

Piotr Majoch

Odśrody: 871

Rzecznik Praw Obywatelskich przedstawił uwagi dotyczące poselskiego projektu zmiany ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz niektórych innych ustaw, który przewiduje m.in. możliwość samodzielnego korzystania przez dzieci z usług z zakresu ochrony zdrowia psychicznego. Zastrzeżenia RPO zostały przedstawione Marszałkowi Sejmu.

Projekt ma służyć lepszemu ochronie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Mając na uwadze wiele badań i czynników niepokojąco świadczących o stanie psychiki najmłodszych, postanowiono uprościć możliwości wspierania takich pacjentów poprzez umożliwienie im korzystania z usług pomocy psychologicznej bez wiedzy i zgody rodziców czy innych przedstawicieli ustawowych. Małoletni, którzy ukończyli 13, a nie ukończyli 16 lat, mieliby móc skorzystać z opieki tego rodzaju trzy razy, zaś młodzież powyżej 16 roku życia - bez ograniczeń.

Jak zauważył Rzecznik, przedstawiony mechanizm budzi zastrzeżenia z perspektywy sytuacji rodzinnej młodych pacjentów. Projekt pozwala bowiem na korzystanie z pomocy psychologa bez udziału któregokolwiek z rodziców, a zarazem obliguje terapeutów do informowania rodziców młodego człowieka o podejmowanych działaniach terapeutycznych, co może przynieść skutek odwrotny od zamierzonego. Niejednokrotnie u podstaw problemów psychicznych dzieci i młodzieży leżą bowiem skomplikowane relacje rodzinne czy doświadczana w gronie najbliższych krewnych przemoc, a zatem w interesie młodych pacjentów leżałoby traktowanie przez specjalistę omawianych spraw maksymalnie dyskretnie, aby - hipotetycznie - uniknąć gniewu stosującego przemoc rodzica, który dowiaduje się o tym, że jego dziecko zwierza się z trudnej sytuacji w domu obcemu człowiekowi. Prawne wątpliwości wzbudza kwestia "pogodzenia" tajemnicy lekarskiej z prawem rodziców do realizacji władzy rodzicielskiej względem swoich dzieci, która nie została uregulowana w wyczerpujący sposób.

Ponadto, RPO zwrócił uwagę na kilka niedookreślonych kwestii, mianowicie tego, w jaki sposób należy liczyć trzy wizyty, do których mieliby być uprawnieni pacjenci z młodszej grupy wiekowej, a także w jaki sposób prowadzona byłaby kontrola korzystania z danej formy wsparcia. Zauważona została także rozbieżność między przepisami projektu ustawy a jej uzasadnieniem. Z samych przepisów wynika dopuszczalność skorzystania z pomocy bez zgody rodziców bez dodatkowych zastrzeżeń związanych z relacjami dziecka z rodzicami - po prostu w celu samego w sobie większego upodmiotowienia takiego pacjenta. Z kolei w uzasadnieniu przedstawiono ogół projektu, jako odpowiedź wyłącznie na takie okoliczności, w których dziecko nie jest w stanie uzyskać zgody.

Nie jest również jasne, w jakich dokładnie formach wsparcia miałyby uczestniczyć dzieci i młodzież, a także kto byłby uprawniony do udzielania "porad psychologicznych" - czy magister psychologii czy np. pedagog, który ukończył szkolenie z pomocy psychologicznej. Uwagę zwraca nieujęcie przez projektodawców specjalisty poradnictwa psychospołecznego i rodzinnego, a za to wskazanie terapeuty środowiskowego, który działa generalnie w środowisku rodzinnym - zatem w warunkach całkowicie innych niż te, których dotyczy sedno projektu.

Z pełną treścią opinii Rzecznika Praw Obywatelskich można zapoznać się [tutaj](#). Na stronie BIP umieszczane będą zapewne również aktualności dotyczące rozpatrzenia zgłoszonych uwag przez adresatów tego wniosku.

Źródło: [BIP RPO](#)